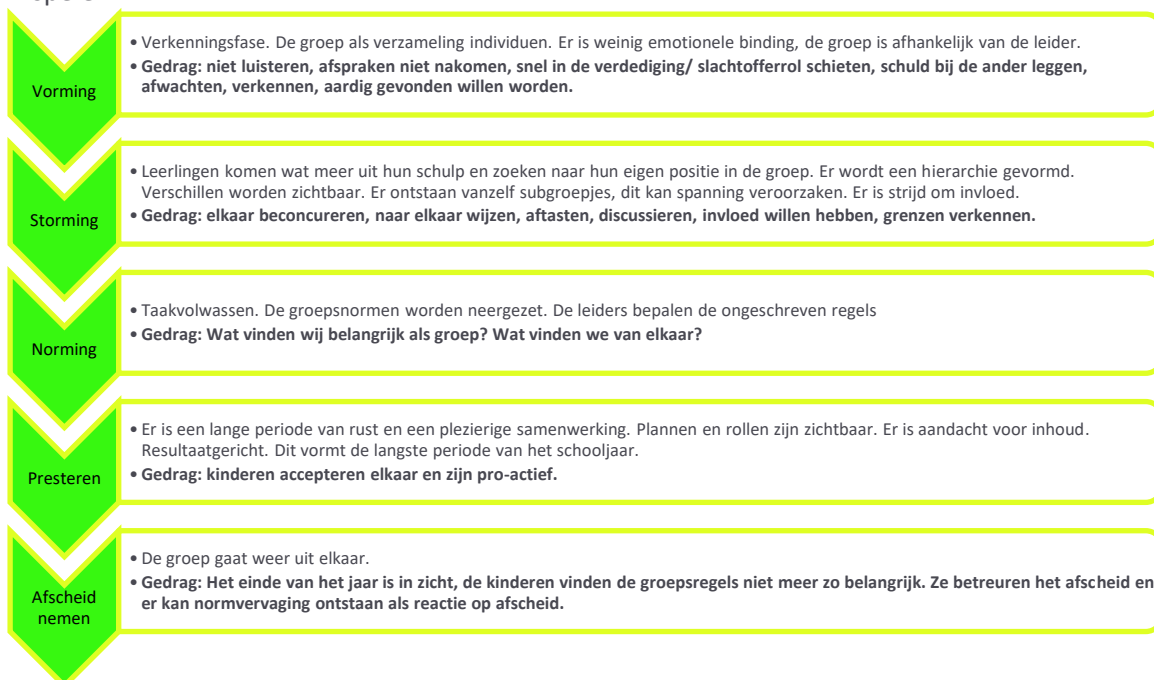

GROEPSVORMING VANUIT VERTROUWEN

KRIJG WEER MEER GRIP OP JOUW GROEP

De mens heeft 99% van zijn geschiedenis geleefd in groepen. Het was van overlevingsbelang om erbij te horen. Mensen die zich niets aantrokken van anderen werden uit de groep gegooid. Zij konden geen voedsel ruilen en zich niet voortplanten. Deze mensen zijn uiteindelijk uitgestorven. Wij zijn dus het nageslacht van mensen die erbij wilden horen. Mensen die zich aanpasten en graag een waardevol groepslid waren. *Het verlangen naar goed doen en hierop bevestiging krijgen zit in onze natuur ingebakken. Het ego slaat alarm als die bevestiging uitblijft of we worden afgewezen (Vonk, 2016).*

In de psychologie is er veel onderzoek gedaan naar groepsvorming. Elke groep gaat een aantal fases van groepsvorming door (Tuckman, 1965). Om groepsvorming te stimuleren, is het handig om te weten welke fases er zijn. De fase waarin jouw groep zich bevindt maakt duidelijk hoe jij daarop kunt inspelen.

Een belangrijke kanttekening bij dit model van Tuckman is dat de fases niet zo lineair zijn als het lijkt. Groepen kunnen namelijk terugvallen naar een vorige fase of kunnen er één overslaan. Wees je ervan bewust dat aandacht besteden aan de groepsvorming tijd en moeite kost. Maar als je hierin investeert, betaalt het zich snel genoeg terug. Het groepsvormingsproces draait samengevat om de vraag 'Hoe vinden ze mij aardig, zodat ik erbij hoor? Als dat betekent dat ik me negatief moet gedragen, dan zal ik dat doen'. Alles om erbij te horen.

Je voert heel bewust regie op *regels*, *routines* en *rituelen*. Toch komt je groep niet verder dan de zogenoemde vorming- / stormingfase. Presteren lukt maar moeizaam. Jij als professional werkt heel hard, maar je leerlingen zijn passief. Of leerlingen nemen juist je leiding over. Je bent niet tevreden over de sfeer in de klas. Je merkt dat kinderen erg gericht zijn op elkaar. Ze bemoeien zich en zijn brutaal als jij ze aanspreekt op gedrag. Er is onderling strijd. De stormingfase waar de rangorde bepaald wordt, de rollen verdeeld, posities worden ingenomen gaat maar niet over.

Merk je dat er nog te veel onrust is in de groep, dat sommige kinderen erg dominant zijn en andere kinderen te toegeeflijk waardoor de balans in de groep verstoord raakt? En zou je willen leren hoe jij hier invloed op uit kan oefenen?

Wat gebeurt er als je wat meer uitzoomt, vanuit een helicopterview naar je klas kijkt?

Je zou jezelf kunnen vergelijken met een videocamera die zowel je binnenwereld (gedachtes, gevoelens, lichamelijke sensaties) en je buitenwereld filmt. Vanuit de opnamelens kun je je functioneren niet waarnemen. Een alternatief gezichtspunt van waaruit dit wel mogelijk is, de helicopterview, helpt je van een afstandje kijken. Vanuit de 'nieuwshelicopter' zie je gedrag en de interactie in de klas. Je kan in deze positie bijvoorbeeld opmerken dat je druk in de weer bent en onvoldoende rustmomenten neemt. Je kunt je losmaken om het totale proces te aanschouwen.

Van huidige naar gewenste situatie: prestatiefase in de groepsvorming

Door je niet te focussen op die ene leerling, maar het hele systeem in kaart te brengen, kun je zien waar de groep uit balans is en wat er nodig is om die balans te herstellen. Spoor de dynamiek van onrust op. Laat leerlingen zich weer verantwoordelijk voelen voor de sfeer in de klas. Krijg weer zicht op wat er speelt in de klas door onderlinge verhoudingen van je leerlingen in beeld te krijgen. Als jij weet waar je naartoe wilt en hoe je dat moet doen, dan maak jij het verschil voor jouw klas!

Jij hebt de leiding, de regie, jij weet precies wat je doet en waarom. En je doet het ook nog eens samen met de leerlingen. Er heerst een basisrust omdat jij structuur biedt, de leiding hebt en zelfverzekerd voor de groep staat. Je weet wat je kunt verwachten en hoe je ermee moet omgaan zonder autoritair te hoeven zijn. Misschien ontdek je wel dat groepsdynamiek een interessante uitdaging kan vormen omdat je begrijpt hoe het in elkaar steekt.

Meer weten?

Wil je begrijpen hoe het geheim van een goede groepsdynamiek in elkaar steekt? Wil je ondersteuning bij het uitstippelen van de route hoe je van de huidige situatie naar jouw gewenste situatie kunt komen? Neem dan vrijblijvend contact op met Edux collega's Teun Bevers of Anne Cáceres-Das en informeer of Edux jou of jouw team kan ondersteunen.

Literatuurlijst

Tuckman, D. B. (2013). *Forming Storming Norming Performing Successful Communication in Groups and Teams*. Engeland: BPOQ.

Vonk, R. (2016, maart). Hond en liefde. *Psychologie Magazine*, p. 16 t/m 23.

Teun Bevers

Trainer

06 – 21 30 63 08
t.beves@edux.nl

Anne Cáceres-Das

Adviseur

06 – 21 34 59 13
a.das@edux.nl